Relacja z kwietniowego posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego

Kategoria: Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego
Opublikowano: czwartek, 28, kwiecień 2022 22:11
Małgorzata Orłowska
Odsłony: 856

Zmiany w Programie Inwestycji Strategicznych Polski Ład, sprawa koronera i sytuacja finansowa Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego – to główne tematy posiedzenia Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, które odbyło się 27 kwietnia br.

Posiedzeniu przewodniczył Paweł Szefernaker, wiceminister spraw wewnętrznych i administracji.

Zmiany w programie inwestycji strategicznych Polski Ład

O problemach w realizacji Programu Inwestycji Strategicznych mówił przedstawiciel Związku Gmin Wiejskich. Przede wszystkim problemy dotyczą terminów, wzrostu kosztów a także problemy z wykonawcami. Główne postulaty skierowane już do Banku Gospodarstwa Krajowego dotyczą kwestii wydłużenia ważności promes do 12 miesięcy. Jest to związane z poślizgami w przygotowywaniu dokumentacji projektowej. Postulowano również o możliwość częściowego ograniczenia zadań – od sierpnia ubiegłego roku koszty w obszarze budownictwa bardzo wzrosły. Zwrócono również uwagę na problem odpływu pracowników, głównie obywateli Ukrainy, którzy wrócili do swojego kraju, by zaangażować się w jego obronę. Istotne jest również zwiększenie częstotliwości płatności. Zwrócono się także o możliwość wykorzystania oszczędności przetargowych do wysokości promesy.

Do przedstawionych postulatów odniosła się prezeska Banku Gospodarstwa Krajowego obecna na posiedzeniu Komisji Wspólnej. Podkreśliła, że istniejący Program Inwestycji Strategicznych to ogromny program. Tylko pierwszy nabór to w przybliżeniu równowartość rocznych wydatków inwestycyjnych wszystkich samorządów w Polsce. Poinformowała, że już ponad tysiąc promes inwestycyjnych po przetargach jest wydanych i inwestycje są realizowane. Najczęstszą pojawiającą się prośbą ze strony samorządów jest wydłużenie promesy. Ostatecznie w uchwale Rady Ministrów znalazł się zapis o wydłużeniu promes o 3 miesiące – do 18 sierpnia. „To rozszerzy możliwości ponownego otwarcia przetargów” – mówiła prezeska BGK. Za kwestię niemożliwą do zrealizowana uznano jednak automatyczne podwyższanie promesy ze względu na inflację. Nie da się bowiem ocenić, w którym momencie promesy powinno zostać podwyższone.

Strona samorządowa zwróciła uwagę, że w niektórych przypadkach w ramach jednego zadania są elementy, które można by wykluczyć, co nie wpłynie na osiągnięcie celu całości zadania. BGK ma jednak wątpliwości co do tego, przez jakie parametry musiały by w takiej sytuacji być oceniane wnioski. Marek Wójcik ze Związku Miast Polskich zwrócił uwagę, że biorąc pod uwagę niezwykle poważne i istotne cele programu, może warto dokonywać ponownego rozpatrywania wniosków. Przekonywał, że im dłużej będziemy zwlekali z realizacją projektów, tym powstanie ich mniej. Poprosił również o rozważenie, czy w ramach drugiego naboru samorządy mogły złożyć poprawione wnioski, bo wówczas będzie szansa, że niebawem sprawa zostanie rozstrzygnięta.

Głos w dyskusji zabrał również Grzegorz Kubalski, Zastępca Dyrektora Biura Związku Powiatów Polskich. Zaznaczył, że zmiana rynkowa, która nastąpiła ma charakter globalny w skali kraju. Być może wystarczy zatem wprowadzić mechanizmy mówiące o tym, że jeśli JST przeprowadziła podwójnie postępowanie przetargowe i w jego wyniku zostały ustalone rynkowe ceny zdecydowanie wyższe niż te, które wynikają z wcześniej przyjętego kosztorysu, to w przypadkach, w których jest to możliwe, jest wydawana zgoda na ograniczenie zakresu. Rynek wskazał bowiem, że określonego kawałka nie da się zrobić w określonych kwotach, które były oparte na rzetelnym szacunku. Nie będzie wówczas konieczności ponownego analizowania wszystkich wniosków i oceny czy są one dobre. Gdyby w ten sposób dało się uruchomić przyspieszony tryb wyrażania zgody na ewentualną zmianę wniosku, było by

Phoca PDF

to z korzyścią dla wszystkich. Grzegorz Kubalski zwrócił też uwagę, że na etapie realizacji projektów zachodzą czasem drobne zmiany, które wynikają z uwarunkowań technicznych, lokalowych lub nieco innego stanu niż pierwotnie zaprojektowane w przebiegu konkretnej inwestycji. Bazując na konkretnym przykładzie poprosił BGK o wyjaśnienie, jak tego typu przypadki, które wynikają z lokalnych uwarunkowań technicznych będą rozpatrywane i czy w takim przypadku nie ma zagrożenia nie przyznania środków na podstawie udzielonej promesy.

Prezeska BGK zaznaczyła, że zawieranie we wniosku zbyt szczegółowego opis może być niebezpieczne. Złożony wniosek musi być bowiem odzwierciedlony w opisie w ogłaszanym przetargu. Program nie zakłada też oszczędności. Inwestycje realizowane są w oparciu o promesę inwestycyjną, a nie wstępną.

Przedstawicielka BGK poinformowała również o wydłużeniu do 30 dni terminu składania oświadczeń do promesy inwestycyjnej.

Przewodniczący KWRiST poinformował, że został przygotowany projekt uchwały w sprawie powołania Zespołu ds. uchodźców wojennych z Ukrainy. Zespół będzie głównie pracował nad kwestiami edukacji, zdrowia i polityki społecznej.

Spór płacowy w POLREGIO S.A.

Kwestię sporu płacowego w POLREGIO S.A. przybliżył Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Piotr Całbecki. Skutki zapowiadanego na maj strajku dotkną wszystkich Polaków korzystających z przewodów kolejowych. Istotą sporu jest postulat pracowników o podniesienie wynagrodzeń. Sprawa jest o tyle poważna, że dotyczy największego przewoźnika w Polsce. Padła prośba o podjęcie wspólnych rozmów z przedstawicielami spółki, samorządami i rządem z racji właścicielskich i organizacyjnych. Zdaniem Piotra Całbeckiego pojedyncze rozmowy marszałków z POLREGIO S.A. nie mają sensu, konieczne jest uspójnienie stanowisk w tej sprawie. Już teraz pojawiają się pierwsze symptomy strajku – połączenia kolejowe bywają odwoływane z dnia na dzień.

Projekt ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych w kontekście koronera

Podczas posiedzenia Komisji Wspólnej powrócił temat koronera, od dawna podnoszony przez Związek Powiatów Polskich. Grzegorz Kubalski podkreślił, że ZPP podnosi sprawę od kilkunastu lat. Pojawił się już projekt ustawy, która miała rozwiązać problem. Obecne przepisy są bowiem całkowicie oderwane od realiów społeczno-gospodarczych. Grzegorz Kubalski pytał, co obecnie dzieje się z powstałym projektem. Strona rządowa zgodziła się co do zasadności ustawy w tej sprawie. Jednocześnie zapewniono, że prace cały czas trwają, a rozwiązania są wypracowywane. Przekazano informację, że ostateczna treść przepisów została już wypracowana w ciągu ostatniego tygodnia, a obecnie trwają prace legislacyjne. Poproszono o cierpliwość i zapewniono, że wkrótce przedstawione zostaną szczegóły. Powiadomiono również, że ze względu na toczącą się w Ukrainie wojnę konieczne było odsunięcie projektowanego terminu wejścia w życie ustawy na I kwartał przyszłego roku. Grzegorz Kubalski zaproponował, by punkt ten został podniesiony na posiedzeniu Zespołu ds. Ochrony Zdrowia i by wtedy rozmawiać o konkretach.

Sytuacja finansowa Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego

Jak przedstawiono, sytuacja finansowa WORD z roku na rok jest coraz gorsza. W wyniku zmian

Phoca PDF

demograficznych coraz mniej osób zdaje egzaminy, a koszty niezmiennie rosną. Stawki za egzaminy nie zmieniły się od 2013 roku. Strona samorządowa wskazywała, że jeśli zmiany nie zajdą, dojdzie do katastrofy związanej z koniecznością zamykania tych instytucji. Zaapelowano zatem do ministra, by zwiększył stawki. Podkreślono, że konieczne jest również rozpoczęcie dyskusji o zmianach ustawowych. Ministerstwo infrastruktury przekazało jednak negatywne stanowisko w tej sprawie. Poinformowano, że prowadzenie prac w tym względzie nie jest planowane ze względu na negatywny odbiór społeczny. Strona samorządowa zaapelowała o pilne spotkanie w tej sprawie z ministrem infrastruktury, a gdyby do takiego nie doszło, z premierem.

Wysokość opłat za wydanie dowodu rejestracyjnego

Temat zainicjowany przez Związek Powiatów Polskich wynika ze zmiany w ostatnich latach zarówno cen, jak i realiów funkcjonowania (następowało podniesienie płacy minimalnej, a inflacja za ten okres jest kilkudziesięcioprocentowa). Grzegorz Kubalski zwrócił też uwagę na nieobecność kierownictwa ministerstwa infrastruktury podczas dwóch kolejnych posiedzeń zespołu, gdy punkty powyższe były rozpatrywane. Grzegorz Kubalski przedstawił też prezentację dotyczącą opłat związanych z ruchem drogowym na przestrzeni lat. Jednocześnie wykazał niekonsekwencję w zmianach wysokości pobieranych opłat – koszty zmieniają się w przypadku jednostek podległych ministerstwu infrastruktury, są natomiast takie same, gdy ponoszą je samorządy lub przedsiębiorstwa. Do postulatu o jak najszybsze spotkanie z ministrem w tej sprawie dołączył się starosta poznański, Jan Grabkowski.

Mechanizm uznawania orzeczeń wydanych przez organy ukraińskie odnośnie osób niepełnosprawnych

Powyższą kwestię przybliżył Marek Wójcik. W Polsce nie ma wiedzy na temat tego, w jaki sposób należy traktować osoby z orzeczeniem o niepełnosprawności uciekające przed wojną w Ukrainie. Za nie do przyjęcia uznał pomysł, aby osoby uciekające z Ukrainy musiały przechodzić polski system orzekania. Taka sytuacja naraża na niepotrzebne starcia i napięcia na linii uchodźcy-Polacy. Przedstawiona propozycja zakłada, by na okres jednego roku ustalić, w jaki sposób w Polsce będzie transformowane orzecznictwo ukraińskie. Natomiast jeśli w dalszej perspektywie ktoś będzie chciał w Polsce uzyskać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, konieczne będzie przejście pełnej procedury. Jan Grabkowski zwrócił uwagę, że bardzo brakuje lekarzy orzeczników, a trudny czas wymaga szybkich rozwiązań. Przedstawicielka strony rządowej wyjaśniła, że nawet gdyby przyjąć orzeczeni wydane w Ukrainie, to osoby te nie wejdą do polskiego systemu wsparcia. Konieczna jest precyzyjna ocena orzecznicza, by można było wpisać osobę do systemu. Poinformowano jednocześnie, że w celu pomocy dla osób z niepełnosprawnościami z Ukrainy powołano specjalny program PFRON. Strona samorządowa nie zgodziła się z podanymi argumentami – podano, że część świadczeń jest powiązana wprost ze stopniem orzekania i nie potrzeba elementów wynikających z orzeczenia, aby korzystać ze świadczeń. Zaznaczono też konieczność innych świadczeń, jak np. tych wypłacanych matkom niepełnosprawnych dzieci. „Nie powinniśmy czekać, aż problem się sam rozwiąże” – apelował Marek Wójcik. Poprosił też o spotkanie z pełnomocnikiem rządu do spraw osób niepełnosprawnych.

Kolejne posiedzenie Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego odbędzie się 25 maja.

Projekty z opinią pozytywną:

1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

Phoca PDF

przeciwdziałaniem
2. i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw
3. Projekt rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości wpłat dokonywanych w związku ze złożeniem wniosku o wydanie zezwolenia na pracę lub zezwolenia na pracę sezonową oraz złożeniem oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi
4. Projekt programu pn. „Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Małopolskim do 2030 roku
5. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w roku 2022
6. Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki zmieniającego rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli, ogólnych warunków przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagradzania za pracę w dniu wolnym od pracy
7. Projekt uchwały Rady Ministrów zmieniającej uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Budowa kampusu Akademii Muzycznej imienia Feliksa Nowowiejskiego w Bydgoszczy”
8. Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wyborczy
9. Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Skarbu Państwa
10. Projekt rozporządzenia Ministra Finansów zmieniający rozporządzenie w sprawie kas rejestrujących
11. Projekt Programu Wzmocnienia Krajowej Sieci Drogowej do 2030 roku
12. Projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie rejestracji i oznaczania pojazdów, wymagań dla tablic rejestracyjnych oraz wzorów innych dokumentów związanych z rejestracją pojazdów
13. Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz niektórych innych ustaw

Projekty z opinią negatywną:

1. Wniosek o upoważnienie Zespołu do spraw Infrastruktury, Rozwoju Lokalnego, Polityki Regionalnej oraz Środowiska KWRiST do wydania wiążącej opinii do projektu rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych

Do dalszych prac skierowano:

1. Projekt ustawy o zmianie ustawy o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg oraz niektórych innych ustaw
2. Projekt rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie sporządzania audytów krajobrazowych

Phoca PDF